ART EXHIBITION

FRIENDSHIP FOR PEACE 2

BY

SATHIT THIMWATBUNTHONG

AT THE SILOM GALLERIA 25th FEBRUARY -7th MARCH 2004

Rama VI Art Museum Foundation

B-CAT-2-0372-2004
SOL-0516-02-2004

สาส์นจากประธาน

ศิลปะบ่งบอกถึงวัฒนธรรมอันงดงามของมนุษยชาติ เช่นเดียวกับความงามของดอกไม้แสดงถึงคุณภาพของดินซึ่งรากเหง้าของมันหยั่งลงเพื่อดูดซับแร่ธาตุ ผลงานจิตรกรรมก็เปรียบเสมือนดอกไม้ซึ่งบอกเล่าความงามของวัฒนธรรมของสังคมหนึ่งๆ ณ ช่วงเวลานั้น อันแสดงออกด้วยสีซึ่งแม้จะอยู่บนระนาบสองมิติแต่ก็ไร้ซึ่งขอบเขตของการสร้างสรรค์

สีสันและท่าทีของฝีแปรงที่ปรากฏในผลงานจิตรกรรมลัทธิอิมเพรสชั่นนิสม์ ทำให้ทราบถึงบริบทของสังคมในยุคนั้นว่า มนุษย์ต้องการหลุดพ้นจากกรอบของสังคม โดยมุ่งแสวงหาความเป็นปัจเจกมากขึ้น และ ณ ปัจจุบัน ความเคลื่อนไหวของศิลปินไทย ก็เป็นอีกกระจกบานใหญ่ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยว่า เกิดความเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้นบ้างในสังคมไทย เช่น ผลงานของ อ.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมอันเกี่ยวโยงกับลักษณะเฉพาะของความเป็นตัวตนของศิลปินผลงานที่มีเอกลักษณ์และน่าสนใจในเรื่องของการเลือกใช้สีสันและการวางสีลงบนพื้นที่ว่างบนผืนผ้าใบ และท่าทีของฝีแปรงทำให้เกิดแรงสั่นสะเทือนขึ้นต่ออารมย์ความรู้สึกของผู้ดู เช่น ภาพวาดทัศนียภาพทำให้เห็นวิถีของชนบทและสภาพความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายแต่น่ารื่นรมย์ ภาพวาดชุดหน้าพระ แสดงความงามในเรื่องของการเคลื่อนไหวของไม้เลขสลัส ได้อย่างน่าสนใจและชวนให้เกิดจินตนาการต่อเนื่องจากจักษุสัมผัส โดยศิลปินใช้มุมมองที่เรียบง่ายแต่กลับลงตัวด้วยจังหวะของเส้นและสีสัน

ฉนั้นเป็นโอกาสอันดีที่ได้มีโอกาสได้ชื่นชมงานจิตรกรรมอันทรงคุณค่าในครั้งนี้ และได้คาดหวังว่า ผลงานที่นำมาแสดงในครั้งนี้จะได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี

(นายบุญชัย เบญจรงคกุล)
ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บมจ.ยูไนเต็ดคอมมูนิเกชั่นอินดัสตรี

Rama IX Art Museum Foundation

SOLO EXHIBITION

2529 / 1986

*** FRIENDSHIP FOR PEACE**

ประธานเปิดงาน :
รองศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์
สถานที่ : ณ THE AUA LANGUAGE CENTER

2532 / 1989

*** COLORFUL NATURE**

ประธานเปิดงาน :
คุณชนะ รุ่งแสง
สถานที่ : ณ โรงแรมแลนด์มาร์ค

2535 / 1992

*** COLORFUL WATER COLORS**

ประธานเปิดงาน :
คุณนวลศรี หลีอาภรณ์
สถานที่ : ณ ART IMAGE GALLERY

Rama IX Art Museum

2540 / 1997

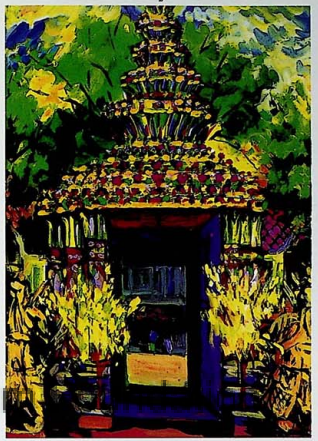

*** COLORFUL OF SIAM**

ประธานเปิดงาน :
Mr. Alvin Goldfarb
สถานที่ : ณ ILLINOIS STATE UNIVERSITY

2540 / 1997

*** NUDE IS BEAUTIFUL**

ประธานเปิดงาน :
ดร.ชุมพล พรประภา
สถานที่ : ณ มณเฑียร พลาซ่า

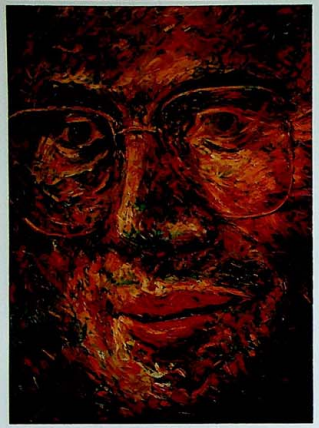

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สีน้ำมัน 200 x 150 ซ.ม.

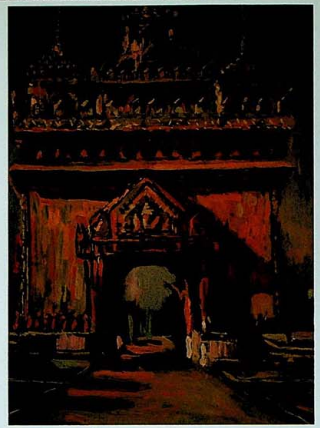

กุ่งเวียงจันทน์ สีน้ำมัน 45 x 40 ซ.ม.

Rama IX Art Museum Foundation

พระพุทธบาตร ศรีสังกา สีน้ำมัน 60 x 50 ซ.ม.

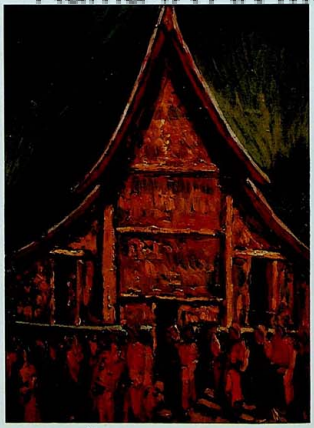

หลวงพระบาง สีน้ำมัน 45 x 40 ซ.ม.

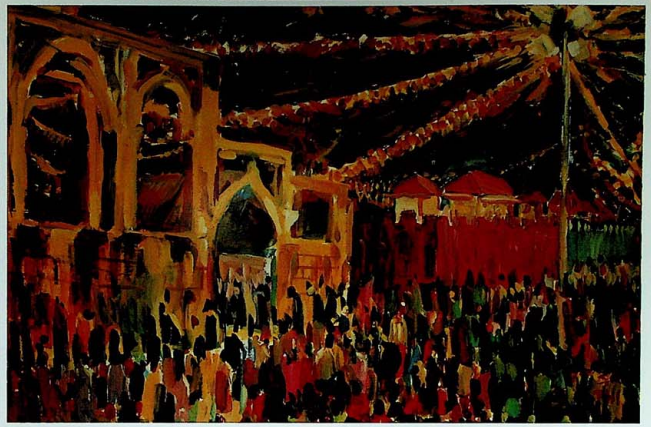

เทศกาลดูไบ 2 สีอคาลิค 120 x 90 ซ.ม.

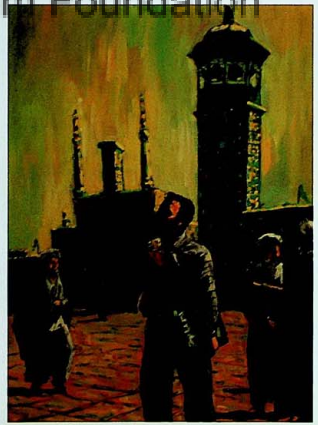

แสงแดดที่เมืองกุม สีน้ำมัน 90 x 60 ซ.ม.

เทศกาลดูไบ 1 สีอคาลิค 120 x 90 ซ.ม.

หมู่บ้านปากีสถาน สีอคาลิค 120 x 90 ซ.ม.

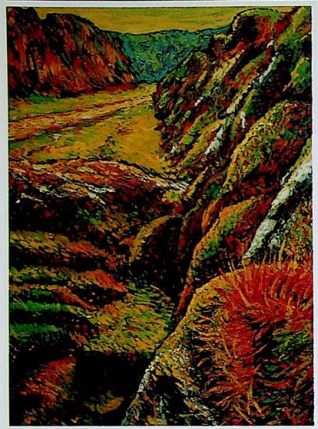

เทือกเขาที่ Iceland สีน้ำมัน 90 x 60 ซ.ม.

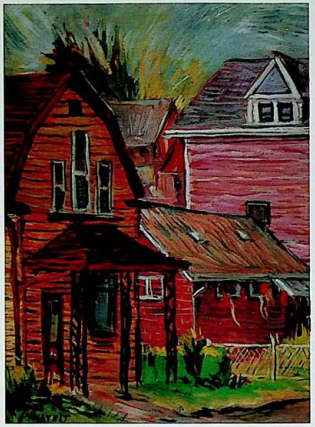

บ้านในเพนซิวาเนีย สีอคาลิค 60 x 50 ซ.ม.

Rama IX Art Museum Foundation

เพื่อนบ้านวัดไทยเดนมาร์ค สีน้ำ 40 x 30 ซ.ม.

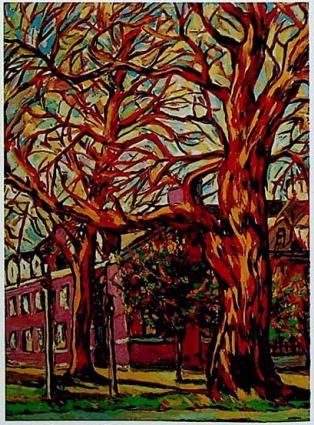

ทิวทัศน์ที่อิลินอย สีน้ำมัน 60 x 50 ซ.ม.

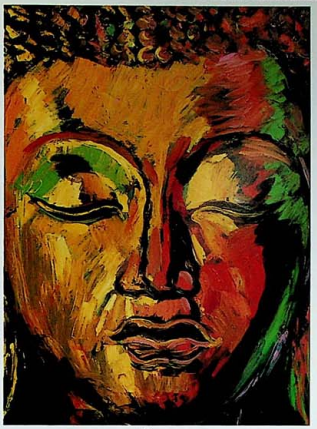

แสงธรรมแห่งพุทธศาสนา สีน้ำมัน 100 x 80 ซ.ม.

มุนนิ่งที่ มศว สีน้ำมัน 120 x 120 ซ.ม.

ยามเช้าที่บางสะเหร่ สีน้ำมัน 120 x 40 ซ.ม.

มุมมองแห่งบางสะเหร่ สีน้ำมัน 80 x 70 ซ.ม.

เขียนภาพที่บางแสน สีน้ำมัน 45 x 40 ซ.ม.

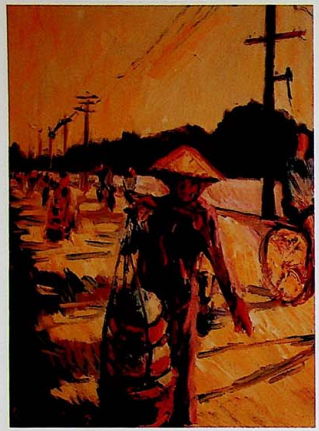

เวียดนาม 1 สีน้ำมัน 45 x 40 ซ.ม.

ปราสาทบายน สีน้ำมัน 130 x 110 ซ.ม.

เวียดนาม 2 สีน้ำมัน 45 x 40 ซ.ม.

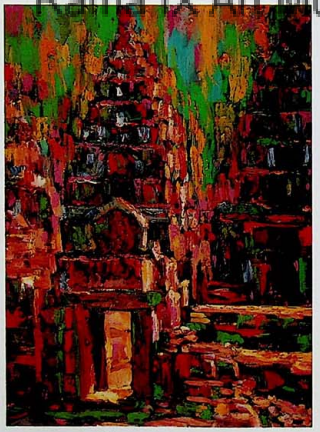

ปราสาทบันทายศรี สีน้ำมัน 80 x 60 ซ.ม.

Rama IX Art Museum Foundation

การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในโรกาสเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สาธิต หิมวัฒนบรรเทิง*

ในวโรกาสมหามงคลสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ทรงเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม 2543 นี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับมูลนิธิ KTBF (THE KING OF THAKLAND BIRTHPLACE FOUNDATION) จัดโครงการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย ณ มลรัฐแมสซาชูเซตท์ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ระหว่างวันที่ 13 ตุลาคม – 5 พฤศจิกายน 2542) โดยมีผู้ร่วมเดินทางไปแสดงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมครั้งนี้ จำนวน 41 คน ประกอบด้วย อาจารย์ ข้าราชการ และนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชสมภาพ ณ โรงพยาบาลเมาท์ออเบิร์น (Mount Auburn) เมืองเคมบริดจ์ (Cambridge) รัฐแมสซาชูเซตท์ (Massachusetts) ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันจันทร์ เดือนอ้าย ขึ้น 12 ค่ำ ปีเถาะ บพตรจุลศักราช 1289 ตรงกับวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2470 มีพระนามเดิมว่า พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช เป็นพระโอรสพระองค์เล็กในสมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ (พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) และสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ซึ่งภายหลังทั้งสองพระองค์ได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธย เป็นสมเด็จพระมหิดลาธิเบศร-อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทรา บรมราชชนนี มีพระเชษฐภคินีและสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช คือสมเด็จพระเจ้าที่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ 6 พฤษภาคม พุทธศักราช 2466 ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษกับพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 20 กันยายน พุทธศักราช 2468 ณ เมืองไฮเดลแบร์ก ประเทศเยอรมันนี

ในการเดินทางไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในครั้งนี้ ผมเป็นผู้หนึ่งในจำนวน 41 ชีวิต ที่ได้ร่วมเดินทางไปในครั้งนี้ โดยรับหน้าที่ในการจัดนิทรรศการและกิจกรรมทางศิลป์ โดยได้ร่วมเดินทางไปกับการแสดงนาฏศิลป์และดนตรีไทย ในสถานที่ที่ได้ไปจัดแสดง มีดังนี้

1. HAVARD UNIVERSITY 1 วัน
2. EXPO INTERNATIONAL FESTIVAL 6 วัน
3. CMAC/มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ 2 วัน
4. โรงเรียน (อยู่ใกล้กับที่พัก) 3 วัน
5. วัดวชิรธรรมประทีป ณ LONGS ISLAND และวัดไทยที่ BOSTON 2 วัน

ในการแสดงเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของคณะจาก มศว ประสานมิตร นั้น สิ่งที่เป็นจุดสนใจอย่างยิ่งก็คือ การแสดงโขนของเด็กนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตฯ จะได้รับความสนใจจากผู้ชมและสื่อมวลชนของสถานที่ที่ไปแสดงทุกครั้ง โดยเฉพาะเครื่องแต่งกายของแต่ละชุดสร้างความตระการตาต่อสายตาผู้ชมอยู่เสมอ พร้อมกับเสียงดนตรีไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเราที่ประสานสัมพันธ์กับท่วงท่าของการร่ายรำของเด็กตัวน้อย ๆ ยิ่งเพิ่มความมีเสน่ห์เพิ่มมากขึ้น

ความน่ารักและความเบิกบานของเด็กสามารถเป็นสื่อสานที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างเด็กไทยกับเด็กต่างชาติที่เข้ามาชมการแสดงนาฏศิลป์ของไทยในโอกาสต่าง ๆ ที่กล่าวมา

โดยเฉพาะการแสดงที่ EXPO INTERNATIONAL FESTIVAL ณ เมือง BOSTON นั้น จะเป็นการแสดงที่ทางผู้จัดได้จัดรายการต่าง ๆ ไว้ ให้แต่ละประเทศได้มาแสดงศิลปวัฒนธรรมของตนตามที่ได้จัดเตรียมมา ซึ่งในบริเวณงานนั้นจะมีเนื้อหาต่าง ๆ แบ่งเป็น 3 โซน ประกอบด้วย

1. เวทีการแสดงศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชาติ (CULTURE ZONE)

2. การจัดบูธของที่ระลึก (GIFT ZONE) โดยแต่ละประเทศจะนำของที่ระลึกมาจัดจำหน่ายแต่ละบูธนั้นจะตั้งมุมวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ ร่วมแสดงอยู่ด้วย ซึ่งถือเป็นข้อบังคับกฎกติกาของการจัดงาน EXPO ประเทศไทยของเราได้จัดรถสามล้อ ซึ่งนำไปจากกรุงเทพฯ แล้วไปประกอบโดยวิศวกรที่นั่นนำไปจัดแสดงด้วย ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างดี

3. บูธต่อมาเป็นบูธของอาหารประจำชาติ (FOOD ZONE) ชาติต่าง ๆ ก็จัดอาหารประจำชาติของตนมาแสดงและจำหน่าย เพื่อให้ครบวงจรเมื่อได้ชื่นชมการแสดงนาฏศิลป์ดนตรี ซื้อของที่ระลึกติดไม้ติดมือแล้ว ก็จะมีอาหารของแต่ละชาติมาเปิดบริการให้เลือกชิม

เนื่องจากในปีนี้เป็นปีมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ทรงเฉลิมพระชนมพรรษาครบ

* อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

6 รอบ ทาง KTBF ได้จัดนิทรรศการเทิดพระเกียรติขึ้นในงาน EXPO INTERNATIONAL FESTIVAL นี้ด้วย โดยได้จัดเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจในด้านต่าง ๆ ที่พระองค์ท่านมีต่อปวงชนชาวไทย

สถานที่สุดท้ายที่คณะเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยจากมศว ประสานมิตร ได้ไปแสดง คือ ที่วัดชิรธรรมประทีป ณ LONGS ISLAND อยู่ห่างจากเมืองนิวยอร์คไปประมาณ 3 ชั่วโมง ซึ่งที่เมืองนิวยอร์คนี้ เมื่อย้อนกลับไปในอดีตนั้น เมื่อปี พ.ศ. 2503 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา อย่างเป็นทางการพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ การเสด็จเยือนสหรัฐอเมริกาในครั้งนั้น ทรงได้รับการต้อนรับจากรัฐบาลและประชาชนชาวอเมริกันอย่างสมพระเกียรติยิ่ง

เกียรติภูมิของชาติและพระเกียรติยศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระราชินีนาถ เป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องสดุดีอย่างสูงเด่น เช่น คำกล่าวของ เอ.เค.เว็อตสัน ประธานแผนกการค้าทั่วโลก ของบริษัท ไอ.บี.เอ็ม. เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2503 ณ นครซานฟรานซิสโก ที่กล่าวว่า

"ไม่เคยเห็นว่า มีประมุขของชาติในโลกเสรีพระองค์ไหนที่จะมีความองอาจและสง่างามยิ่งไปกว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้" และนอกจากนั้น หนังสือพิมพ์นิวยอร์คไทม์ และนิวยอร์ค เฮอรัลด์ทริบูน ได้เสนอข่าวกล่าวถึงการเสด็จเยือนสหรัฐอเมริกา และการต้อนรับของชาวนิวยอร์คว่า *"มีประชาชนชาวอเมริกันมาเฝ้าอยู่สองข้างทางประมาณ 7 แสน 5 หมื่นคน ตามสองข้างทางถนนบรอดเวย์ มีประชาชนแน่นขนัดเต็มไปหมด คนอเมริกันทิ้งกระดาษยาว ๆ และลูกปาลงมาเต็มถนนหนทาง เป็นธรรมเนียมของเมืองนิวยอร์คเวลามีแขกสำคัญมาเยือนเมืองนี้"*

การได้มาเมืองนิวยอร์คของผมในครั้งนี้มีความผูกพันอยู่ 2 ลักษณะ คือ เมื่อปี พ.ศ. 2530 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา ทางธนาคารกสิกรไทยได้จัดการประกวดจิตรกรรมเฉลิมพระเกียรติ ผมเป็นผู้หนึ่งที่ได้ส่งผลงานเข้าประกวดในครั้งนี้ด้วย โดยให้ภาพนี้ชื่อ "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา" สื่อวัสดุสีน้ำมัน ขนาด 200 x 150 เซนติเมตร ซึ่งมาถึงวันนี้ที่พวกเราและผมเองได้มีโอกาสมาเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติ ณ เมือง MASSACHUSETTS ซึ่งเป็นสถานที่ประวัติของราชวงศ์

การเดินทางมาครั้งนี้ ผมได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ อาทิเช่น โรงพยาบาลม้าท็อดเบอร์น (MOUNT AUBURN), ภูมิพลสแควร์ (BHUMIBAL SQUARE), บ้านเลขที่ 15 ซึ่งเป็นบ้านที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เคยพำนัก และผมได้สเกตภาพ สถานที่ต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ตามเวลาและโอกาสต่าง ๆ และเมื่อคณะจากมศว ประสานมิตร เดินทางกลับมาแล้ว ได้จัดกิจกรรมต่อเนื่องโดยมีเนื้อหาประกอบด้วย

1. นิทรรศการผลงานการแสดงตามโครงการแสดงศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ และดนตรีไทย ณ เมือง BOSTON
2. นิทรรศการจิตรกรรมเทิดพระเกียรติ ในวโรกาสเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. การแสดงวุ่นเยาว์ การแสดงนาฏศิลป์และการแสดงดนตรีไทย
4. การสาธิตงานฝีมือ การแกะสลักผักผลไม้ และสบู่
5. สาธิตการเขียนภาพจิตรกรรมไทย
6. การสเกตภาพคนเหมือน
7. การแสดงสินค้า / ของที่ระลึก / ออกร้าน

กิจกรรมดังกล่าวได้จัดขึ้น ณ อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยเซ็นทรัลคอนเน็คติคัท โดย ศ.พิเศษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ เป็นประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 15 - 16 พฤศจิกายน 2542 ที่ผ่านมา

ในการเดินทางเพื่อทำกิจกรรมดังกล่าวทุกคนจะมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันไป ตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดที่นำมาร้อยรวมกันเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะนำมาสู่ตนเอง และสังคมอันจะเป็นประโยชน์ต่อชาติสืบไป

Rama IX Art Museum Foundation

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง. (2530). **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช กับการปกครองไทย.** กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ถาวร ชนะภัย. (2530, ตุลาคม - ธันวาคม). **"พระเจ้าอยู่หัวกับการต่างประเทศ."** ความรู้คือประทีป. 4 (30) : 3-9

สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง. (2530). **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา. (ภาพสีน้ำมัน) ในการประกวดจิตรกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ ๙ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2530.** กรุงเทพฯ : ธนาคารกสิกรไทย.

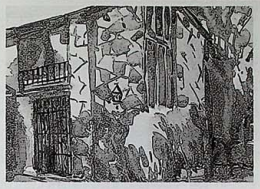

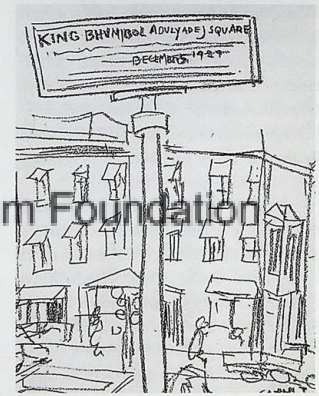

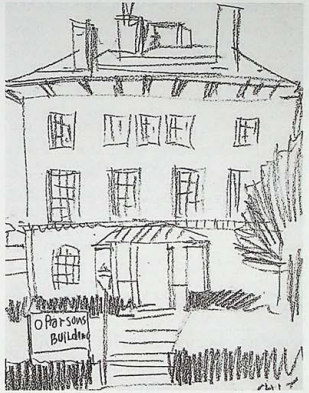

SHOT - TERM TRAINING

*สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง***

เมื่อวันที่ 4 มีนาคม – 30 พฤษภาคม 2540 ข้าพเจ้าได้รับเชิญจาก Illinois State University ให้ไป Short-Term Intensive training in Visval Art and Art Education Proposed Project เป็นเวลา 3 เดือน

การเดินทางไปครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้นำผลงานจิตรกรรมชุด **"Colorful Siam"** จำนวน 49 ภาพ ไปเปิดแสดงที่ Illinois State University (ISU) และในโอกาสเดียวกันนี้ข้าพเจ้าได้รับเชิญจากสมาคมนักเรียนไทยใน ISU ให้ไปเขียนภาพประกอบเพลงบัวขาว (Performance) ในงาน Thai's Night (วันสงกรานต์ของคนไทยในอเมริกา) และข้าพเจ้าได้นำผลงานส่วนหนึ่งไปแสดงในงานนี้ด้วย

ส่วนผลงานภาพเขียน Nude (ภาพเปลือย) และ Figure (ภาพเปลือยเต็มตัว) จำนวน 89 ภาพ ข้าพเจ้าได้เขียนขึ้นในระหว่างเดือนมีนาคม – พฤษภาคม 2540 ใน Course วิชา Life Drawing (การเขียนภาพสิ่งมีชีวิต) ซึ่งจะมีการเรียนทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี วันละ 6 ชั่วโมง ซึ่งผลงาน ชุดนี้ข้าพเจ้าจะนำออกแสดง ณ มณเฑียรพลาซ่า ถนนสุริวงศ์ โดยมีอาจารย์ Kenneth Holder และ Jackson.R. เป็นผู้สอน ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาประมาณครั้งละ 15-20 คน ทุกคนจะแต่งตัวอย่างอิสระมาตามเวลาหรือบางคนจะมาก่อนเวลาเรียนเล็กน้อย การเรียนจะเริ่มและเลิกเรียนตรงตามเวลา ข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในนักศึกษาและอาจารย์ต่างชาติที่เข้าไปร่วมเรียนอยู่ด้วย การเรียนการสอนอาจารย์ได้ให้ชมภาพสไลด์ผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงในรูปแบบและมุมมองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาพ Nude และ Figure เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนในการเรียนที่จะเขียนภาพ Nude และ Figure หลังจากนั้นจึงเข้าสู่บทเรียนภาคปฏิบัติ โดยให้หุ่นผู้หญิงและผู้ชายวัยหนุ่มสาวมาเป็นแบบให้ศึกษา โดยหุ่นดังกล่าวนี้มาจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจากภาควิชาอื่น ๆ ซึ่งทำให้นักศึกษามีรายได้จากการเป็นแบบเพื่อเป็นทุนการศึกษาได้อีกทางหนึ่ง ตลอดระยะเวลา 3 เดือน ข้าพเจ้าได้เขียนภาพ Nude และ Figure ในลักษณะรูปแบบต่าง ๆ ตามที่อาจารย์จะจัดวางทำทางต่าง ๆ โดยจะกำหนดเวลาให้เขียนในลักษณะของ Gesture (การเขียนท่าทางอย่างจับพลัน) ใช้เวลาวาดรูปละประมาณ 5-20 นาที และในวันสุดท้ายของการเรียนอาจารย์ได้นำอาหารว่างมาเลี้ยงนักศึกษาเป็นการปิด Course เพื่อพบกันใหม่ในตอน Summer หรือภาคเรียนฤดูร้อน

ข้าพเจ้าได้เชิญอาจารย์ให้มาวิจารณ์ผลงานของข้าพเจ้า ซึ่งอาจารย์ก็แนะนำให้ว่าควรทำเป็นโทนสีดูบ้าง เช่น Nude สีเหลือง สีฟ้า สีแดง เป็นต้น ถึงแม้จะสื่อสารกันค่อนข้างจะลำบากหน่อยแต่ก็สามารถคุยกันรู้เรื่องและเข้าใจกันดี และในวันเดียวกันนั้น อาจารย์ก็ได้พาข้าพเจ้าไปชมผลงานของศิลปินที่ทำงานศิลปะในเนื้อหาของ Landscape (ภาพทิวทัศน์) เกี่ยวกับชนบทในรัฐ Illinois ชื่อ Harold Gregor ซึ่งกำลังเขียนภาพขนาดประมาณ 15 x 1.50 เมตร ซึ่งจะนำไปติดตั้งในเมืองชิคาโก ผู้เขียนภาพเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงอยู่ในอเมริกา คนหนึ่งมีผลงานตีพิมพ์ในนิตยสารศิลปอยู่เสมอ เคยสอนอยู่ที่ Illinois State University (ISU) ปัจจุบันได้เกษียณอายุไปแล้ว

Rama IX Art Museum Foundation

ในวันเดียวกันนี้ ISU ยังได้จัดให้มีการแสดงศิลปะ Chesterbrook Academy Spring Break Special โดยคุณครูหมี หรือ อาจารย์ภาวิณี คงคากุลวิณห์ ได้เชิญให้ไปสอน ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่เปิดกว้างเป็นการเรียนเพื่อฝึกปฏิบัติพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจด้วยกระสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ข้าพเจ้าได้สอนการเขียนภาพด้วยสีน้ำในภาพขนบทไทย จากประสบการณ์ดังกล่าวและในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นครูผู้สอน คุณประโยชน์ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ได้รับในครั้งนี้ ถือเป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน การจัดการต่อวิชาชีพของตนเอง และงานทางด้านศิลปกรรมในบ้านเรา ซึ่งศิลปินควรจะต้องแสวงหาความรู้ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่เปิดกว้างอันจักนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสังคมต่อไป

* อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิตรกรรมแต้มสีลีลาแม่น้ำโขง

*สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง**

ด้วยการรวมตัวของกลุ่มคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการดำเนินการของสถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา ทำให้การเดินทางเพื่อไปศึกษาลุ่มแม่น้ำโขงได้เริ่มขึ้น พวกเราเดินทางออกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยรถตู้ตั้งแต่ยามเช้าจนถึงปลายทางที่อำเภอเชียงของ ในเวลาเย็น ซึ่งกว่าเราจะได้ที่พักตามที่เราปรารถนาก็ได้เวลาค่ำ ณ บ้านของคุณโสภาพรรณ เธอเป็นสาวใหญ่ที่มีกริยาวาจาที่ยังดำรงความเป็นชาวเหนือไว้ทุกกระเบียดนิ้ว และเป็นเจ้าของกิจกรรมที่หรูหรา แต่ยังคงดำรงเอกลักษณ์ของการตกแต่งด้วยศิลปของชาวเหนือ โดยจะใช้ไม้ในการตกแต่งเป็นส่วนใหญ่ บ้านของเธออยู่ติดกับแม่น้ำโขง ซึ่งสามารถมองเห็นฝั่งลาวได้อย่างชัดเจน อาหารในค่ำคืนนั้นเธอจัดการต้อนรับด้วยอาหารที่อร่อยถูกใจ และพอถึงตอนดึกเธอก็ดีดซึงให้พวกเราฟังก่อนนอนอีกด้วย

เช้าวันรุ่งขึ้น ภายหลังจากที่รับประทานอาหารเช้าแล้ว คุณโสภาพรรณ ก็ได้ขับรถพาพวกเราไปที่ท่าเรือเชียงของ บรรยากาศเต็มไปด้วยความชาวบ้านที่ต่างก็ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อกัน หลังจากนั้นพวกเราก็นั่งเรือหางยาว 2 ลำ พาพวกเรามุ่งสู่ชายฝั่งประเทศลาว เมื่อเราไปถึงด่านด้วยทรายบรรยากาศที่พบเห็นก็จะเปลี่ยนไปทันที เพียงแค่มีแม่น้ำโขงกั้นซึ่งใช้เวลาข้ามฝั่งมาไม่ถึง 10 นาที ทุกอย่างก็เปลี่ยนไป รถสองแถวพาเราไปที่ท่าเรือที่พวกเราจะต้องนั่งเรือจากด่านห้วยทรายไปหลวงพระบาง การเจรจาก็เริ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะถ้าหากช้าไปกว่านั้นจะทำให้ไปถึงที่หมายเวลาค่ำมืด การต่อรองในเรื่องของราคาค่าพาหนะและการเลือกประเภทของเรือที่จะใช้ในการเดินทางว่าจะใช้ในลักษณะไหน เพราะมีให้เลือกอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นเรือลำใหญ่มีหลังคา ใช้เวลาในการเดินทาง 2 วัน ประเภทที่สอง เป็นเรือหางยาวขนาดสั้น นั่งได้เพียง 6 คน รวมคนขับ ผู้โดยสารจะต้องสวมชูชีพและสวมหมวกนิรภัย และใช้เวลาเดินทางประมาณ 7-8 ชั่วโมง

ปรากฏว่าเสียงส่วนใหญ่ต้องการให้ถึงที่หมายให้เร็วที่สุด เพราะเรามีเวลาไม่มากนัก ทุกคนพร้อมที่จะเดินทางโดยเรือหางยาวลำเล็กซึ่งสามารถบรรทุกผู้โดยสารได้เพียง 5 คน พร้อมสัมภาระ พวกเรามีความรู้สึกไม่ต่างกันเพราะรู้กันดีว่ามันอันตราย แต่ทุกคนก็ไม่ได้แสดงออกมา เมื่อทุกคนพร้อมเรือก็เริ่มติดเครื่อง เสียงของเรือดังสนั่นหวั่นไหวมาก เสียงดังไปทั่วแม่น้ำโขง ถึงแม้ทุกคนจะใส่หมวกนิรภัย และคนขับเรือจะแจกลำสีให้แล้วก็ตาม เราแล่นเรือตาม ๆ กันไป มองไปทั้งสองฝั่งแม่น้ำโขงจะเต็มไปด้วยภูเขาโอบล้อมแม่น้ำโขงโดยตลอด ในบางช่วงจะเป็นเกาะแก่ง คนขับเรือก็รับเลาะเลี้ยวไปเรื่อย ๆ อย่างชำนาญเส้นทาง และเมื่อเรือเดินทางมาถึงประมาณครึ่งทางก็จอดเพื่อนำหนังสือ เดินทางไปตรวจที่ด่าน ซึ่งเป็นสถานที่แบบง่าย ๆ ต่อจากนั้นก็มาถึงจุดที่จะต้องเปลี่ยนเรือ เพื่อให้เรือลำเก่าเดินทางกลับไปที่เดิม และพวกเราก็มากับเรือลำใหม่ คนขับคนใหม่ จนมาถึงถ้ำดิ่งซึ่งเป็นสถานที่สำคัญของเส้นทางแม่น้ำโขงอีกแห่งหนึ่ง เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่จะมีผู้คนนำพระพุทธรูปมาบูชา โดยวางไว้อยู่ทั่วไป ซึ่งขณะนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เป็นสถานที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งของประเทศลาว เสน่ห์ของถ้ำดิ่งก็คือ อยู่ติดกับลำแม่น้ำโขงและจะต้องเดินทางมาโดยทางน้ำเท่านั้น ทางอื่นไม่สามารถมาได้ สภาพแวดล้อมยังดำรงความเป็นธรรมชาติไว้อย่างสมบูรณ์ ระหว่างทางจะมีชาวบ้านนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นของเก่ามาวางขาย ก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ได้เวลาพอสมควรพวกเราได้เดินทางมุ่งสู่หลวงพระบางซึ่งใช้เวลาประมาณไม่เกิน 1 ชั่วโมง เราก็มาถึงหลวงพระบาง ดินแดนซึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นมรดกโลก พวกเรานั่งรถสองแถวต่อเข้าไปในตัวเมือง ระหว่างทางก็ผ่านสนามบินเมืองหลวงพระบาง ซึ่งทราบว่ารัฐบาลไทยเป็นผู้สร้างให้พวกเราได้ไปพักในโรงแรมขนาดกลาง มีบรรยากาศเรียบง่าย สะอาด สวย หน้างามเรียบร้อย และมีความสุภาพเป็นอย่างยิ่ง ในช่วงเวลาก่อนอาหารเย็น ผมได้เดินออกไปดูตลาดของชาวบ้าน ซึ่งดูคล้ายตลาดนัดบ้านเรา สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นพืชพันธุ์ธัญญาหารของคนพื้นเมือง บรรยากาศหน้าโรงแรม ที่พักจะมีชาวเขานำสินค้าซึ่งออกแบบตามแบบศิลปะชาวเขา มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์

เช้าวันรุ่งขึ้นพวกเราได้เดินทางไปที่หมู่บ้านผานม ซึ่งมีศิลปะการถักทอสิ่งของเครื่องใช้ อาทิเช่น เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ย่าม เป็นต้น ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ผลิตสิ่งของในลักษณะเดียวกัน ที่หมู่บ้านพวกเราใช้เวลาอยู่เป็นเวลานานพอสมควร เพราะสิ่งที่ได้รับนั้นมีอยู่หลายอย่าง เช่น ความงดงามของการใช้ศิลปะในการสร้างสรรค์สิ่งของเครื่องใช้เครื่องนุ่งห่ม ที่มีความสวยงาม มีเอกลักษณ์และรูปแบบเฉพาะ และ

* อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มีการทำเป็นกิจการรูปแบบอุตสาหกรรม โดยได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และมีราคาไม่สูงมาก ขึ้นอยู่กับการเจรจาต่อรอง

ต่อจากนั้นได้ไปเยี่ยมชมสุสาน ม.ปาวี ซึ่งเพิ่งจะได้รับการบูรณะจากรัฐบาลที่ได้ให้ความสนใจต่อบุคคลชาวต่างชาติคนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อประวัติศาสตร์ของชาวลาว และได้รับความสนใจจากผู้ไปเยือน สถานที่ที่ตั้งสุสานนั้นอยู่บนเนินเขาติดกับลำธาร มีไซหินเรียงรายอยู่โดยรอบ

เช้าวันต่อมาได้ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ซึ่งเคยเป็นพระราชวังของเจ้ามหาชีวิตลาว เป็นสถาปัตยกรรมที่มีรูปทรงแบบลาวผสมยุโรป คล้ายพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทของเรา แต่ของเขาจะมีลักษณะรูปทรงไม่สูง เป็นอาคารยกพื้นทอดยาว สามารถเดินเชื่อมต่อกันอย่างทั่วถึง แต่มีความสง่างาม ภายในมีการประดับประดาด้วยกระจกสี เล่าเรื่องราวในอดีต เป็นงานที่มีลักษณะศิลปะบริสุทธิ์ ภายในห้องบางห้องจะตกแต่งด้วยภาพเขียนสีน้ำมัน ซึ่งทราบว่าผู้เขียนเป็นชาวต่างชาติ เนื้อหาในภาพเป็นการเล่าเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนชาวลาวในอดีตด้วยมุมมองที่หลากหลาย อีกห้องหนึ่งจะเป็นภาพเขียนสีน้ำมันขนาดใหญ่มาก เป็นภาพเจ้าของมหาชีวิตและภาพพระมเหสี ซึ่งทราบว่าเขียนมาจากประเทศรัสเซีย พร้อมด้วยภาพเขียนอื่น ๆ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นเครื่องบรรณาธิการจากประเทศอื่น ๆ ที่มอบให้แด่เจ้ามหาชีวิต โดยเฉพาะภาพนครวัด ที่เขียนด้วยสีน้ำมันในโทนสีเขียว มีต้นตาลอยู่ด้านหน้าและมีคนยืนมองดูนครวัด เป็นผลงานที่มีความงดงามแบบร่วมสมัย สิ่งของอื่น ๆ ก็จะเป็นสิ่งของเครื่องใช้ประดับตกแต่งอยู่โดยทั่วบริเวณของห้อง

ต่อจากนั้นได้เดินทางไปยังวัดที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งของหลวงพระบาง คือ วัดเชียงทอง ลักษณะรูปทรงของโบสถ์และอาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านนา ถึงแม้จะไม่ยิ่งใหญ่ด้วยการก่อสร้าง แต่ให้ความรู้สึกถึงความวิจิตรและละเอียดอ่อนด้วยการตกแต่ง ตามแบบของศิลปะล้านนา โดยรอบของวัดจะมีอาคารอื่น ๆ ที่มีความงดงามแตกต่างกันไป

เมืองหลวงพระบางเป็นเมืองที่มีพื้นที่ไม่กว้างใหญ่มากนัก ใช้เวลาเพียง 2 วัน ก็สามารถชื่นชมความงามได้อย่างทั่วถึง แต่จุดที่สำคัญของเมืองหลวงพระบางก็คงอยู่ที่การรักษาชนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนกับสภาพสิ่งแวดล้อมมีความสมกลมกลืนกันได้เป็นอย่างดี

ถึงแม้ว่าเมืองหลวงพระบางจะได้รับการยอมรับจากองค์การยูเนสโก ให้เป็นมรดกโลกแล้วก็ตาม แต่สิ่งที่ผู้คนที่จะมาท่องเที่ยวเพื่อที่จะได้มาชื่นชมความงามร่วมกันเป็นห่วงก็คือ การแปรเปลี่ยนของชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนชาวหลวงพระบางที่รัฐบาลต้องวิวัฒนาที่จะไม่ให้ความเจริญที่เกิดขึ้นในกระแสโลกปัจจุบันมาพัฒนาเมืองหลวงพระบางในลักษณะของการพัฒนาแบบร่วมสมัย ก็คงจะเป็นการรักษามรดกที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ

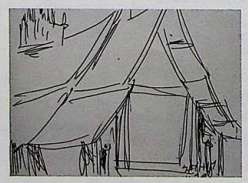

Rama XI Museum Library

การแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมไทย - อิหร่าน

สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง*

ตามที่สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับเชิญจาก CULTURE & ISLAMIC RELATIONS ORGANIZATION ไปแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม และการแพทย์ ระหว่างวันที่ 28 สิงหาคม - 4 กันยายน 2543 โดยประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะสังคมศาสตร์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา หัวหน้าภาค และอาจารย์จากภาควิชาต่าง ๆ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งหมด 15 ท่าน ซึ่งจะมีเนื้อหาของแต่ละกลุ่มวิชาประกอบด้วย กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ การแพทย์ ภูมิศาสตร์ หนังสือเด็กและศิลปะ รวมไปถึงหน้าที่ตามมุมมองของแต่ละสาขาวิชาในอันที่จะเรียนรู้เพื่อนำมาแลกเปลี่ยน เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและอิหร่านที่ได้จืดจางไป ซึ่งในอดีตเรามีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งในสมัยอยุธยาเป็นต้นมา แต่ในทางประวัติศาสตร์แล้วอาณาจักรเปอร์เซียมีอายุมากกว่า 2,500 ปี ซึ่งเป็นประเทศที่น่าศึกษาและอยู่ในประวัติศาสตร์ศิลปะจากโบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่ถูกขุดค้นมาโดยตลอดไม่มีสิ้นสุด ประเทศโดดเด่นที่จะนำเสนอให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่โดยเฉพาะที่เมือง ชีราส หรือความงดงามของเมือง ISFAHAN และเมืองศาสนาอย่างเมืองกุม การได้มีโอกาสมาสัมผัสอิหร่านในครั้งนี้ได้สร้างความรู้สึกใหม่ ๆ และได้เปลี่ยนความคิดความเข้าใจอะไรต่าง ๆ ไปอย่าง สิ้นเชิง ซึ่งผมจะขอเล่าถึงการเดินทางไปในครั้งนี้ให้ได้รู้และเข้าใจตามช่วงเวลาที่คณะของเราได้พำนักอยู่ในอิหร่านเป็นเวลา 8 วัน ดังนี้

เดินทางสู่อิหร่าน

พวกเรามาพร้อมกันที่สนามบินดอนเมืองด้วยความตื่นเต้นเพราะการเดินทางไปครั้งนี้เราไม่ทราบว่าจะเป็นอย่างไรกันบ้างเมื่อไปถึงเมืองอิหร่าน เพราะหมายกำหนดจากเมืองไทยนั้นเป็นกำหนดการโดยรวม ๆ ยังไม่รู้ว่าจะไปกิน ไปนอนกันที่ไหน อย่างไร

เมื่อทุกคนพร้อมกันแล้ว ซึ่งก็เป็นที่สร้างความแปลกตาก็คือ ผู้หญิงทุกคนก็แต่งตัวตามขนบธรรมเนียมเป็นของชาวมุสลิมคือจะต้องคลุมผ้าบนศีรษะ ทุกคนก็ดูสวยแปลกตากันไปอีกแบบ ได้เวลาประมาณ 09.00 น. ของเช้าวันนั้น เราก็บินสู่อิหร่านโดยสายการบิน MAHAN AIR เป็นสายการบินของเอกชน และเป็นสายการบินใหม่ เริ่มบินมาเมื่อเดือนมิถุนายน 2543 และจะบินเฉพาะวันจันทร์ โดยจะนำผู้โดยสารมาส่งที่กรุงเทพฯ และรับจากกรุงเทพฯ ไปเมื่อเดินทางเที่ยวที่พวกเราเดินทางไปนั้นผู้โดยสารไม่มากนัก ด้านหลังเครื่องมีที่นั่งว่างอยู่มากจะเป็นพวกสูบบุหรี่เป็นส่วนใหญ่ เมื่อเครื่องบินผ่านแถบทะเลทรายพวกเราดื่นเต้นกันพอสมควร โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน ได้นำกล้องมาถ่ายภาพพร้อมตอบข้อซักถามถึงความเป็นมาของหินต่าง ๆ เส้นทางของน้ำ ทำให้ได้ความรู้ทางภูมิศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน และเมื่อใกล้ถึงสนามบินเมเฮราบาด สิ่งที่พบเห็นสิ่งแรกก็คือบ้านที่อยู่อาศัยจะมีลักษณะเป็นกล่อง ๆ สูง ตั้งเรียงกันไปจากที่ราบไปถึงเชิงเขาพร้อมด้วยแสงแดดที่สอดส่องทำให้เห็นน้ำหนักของแสงและเงาได้อย่างชัดเจน บรรยากาศของสนามบินเมเฮราบาด ภายในของบริเวณโดยทั่วไปไม่มีการตกแต่งอะไรมากนัก ทุกอย่างดูเรียบง่ายไม่หรูหรา

หลังจากที่เราได้รับสัมภาระออกมานอกห้องแล้ว ได้พบกับผู้รับผิดชอบในการดูแลพวกเราตลอดเวลาที่พำนักอยู่ในประเทศอิหร่าน ซึ่งมีด้วยกัน 3 คน คือ คุณโมเซน คุณเรซา และคุณชาเร ได้นำพวกเราขึ้นรถบัส โดยมีคุณมาบุญ ทำหน้าที่เป็นไซเฟอร์พาไปพักที่โรงแรม

พบผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศอิหร่านและผู้บริหารระดับสูง

ในการไปพบผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศอิหร่านในครั้งนี้นั้นถือว่าเป็นงานสำคัญและเป็นเกียรติแก่คณะของพวกเราเป็นอย่างยิ่ง เริ่มตั้งแต่สถานที่ที่เข้าไปนั้นจะต้องผ่านหน่วยรักษาความปลอดภัยที่จะต้องมีคนนำพวกเราเข้าไป จึงจะอนุญาตให้เข้าไปได้ และเมื่อเข้าไปในตัวอาคารก็ให้ความรู้สึกใจอ่อลังการ ตัวเสาสูงโปร่ง มีเก้าอี้ทำด้วยไม้แกะสลักสวยงามตั้งเรียงเป็นรูปตัว U พวกเรานั่งกันตามตำแหน่งที่เหมาะสม โดยท่านรองอธิการฝ่ายวิชาการ ท่านผู้อำนวยการสถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา และคณบดีคณะสังคมศาสตร์ จะนั่งอยู่แถวหน้าเพื่อจะได้สนทนากับท่านผู้อำนวยการ พวกเรามากัน 15 คน ทุกคนนั่งกันเรียบร้อย ระหว่างนั้นก็จะมีการเสิร์ฟอาหารว่างซึ่งประกอบด้วยน้ำชาและขนมหวาน โดยเฉพาะแก้วที่ใช้ใส่น้ำชานั้น ปากแก้วจะเคลือบด้วยทองและตัวแก้วก็อยู่ในกรอบทอง ลายฉลุ มีที่จับเป็นเส้นลวดลายฉลุ สัมผัสได้ถึงความละเอียดละเมียดละ

* อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มัยต่อการดื่มน้ำชาเป็นอย่างยิ่ง ผู้ที่มาทำหน้าที่ในการบริการนั้นเป็นผู้ชายทั้งหมด

เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ และหอศิลป์

ถึงแม้ว่าสภาพบ้านเมืองของเมืองเตหะรานจะดูไม่หรูหรา มีลักษณะเป็นดินก่า ๆ ขาดยานพาหนะก็เป็นรุ่นโบราณซึ่งยังใช้กันอยู่ทั่วไป แต่สิ่งที่สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ประชาชนให้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่สามารถแสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ ก็คือการที่ภาครัฐได้สร้างพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์เพื่อจะได้เก็บสะสมผลงานศิลปกันทรงคุณค่าของชนชาตินั้น ๆ

สถานที่แห่งแรกที่ได้เข้าชมคือ พิพิธภัณฑ์พรม (CARPET) ซึ่งเป็นศิลปประจำชาติของอิหร่านที่มีรูปแบบถาวรในอาคารชั้นเดียว การเข้า-ออกสะดวก ณ ภายในจะมีพรมขนาดต่าง ๆ นำมาจัดแสดง มีลวดลายแตกต่างกันออกไป ในระหว่างชมจะมีเจ้าหน้าที่บรรยายเนื้อหาสาระของพรมแต่ละชิ้นว่ามีเรื่องราวความเป็นมาอย่างไร พวกเราได้ความสนใจกันเป็นอย่างมาก และมีคำถามตามมาว่า "ทำไมบ้านเราไม่ทำอย่างนี้บ้าง?" บ้านเรามีผ้าที่สวยงามจากทั่วทุกภูมิภาค และมีผ้าที่ควรจะได้คนรุ่นหลังได้สืบชม เพื่อจะได้ตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นไทยให้มากยิ่งขึ้น แต่ที่มีการเก็บสะสมกันอยู่ทุกวันนี้ก็จะเป็นในลักษณะของส่วนตัว ซึ่งจะเป็นภาคเอกชนเสียส่วนใหญ่ ถ้าเราสามารถนำผ้านานาชนิดของทุกภาคของประเทศไทยมาจัดแสดงอยู่ในที่เดียวกันก็คงจะสร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับแก่คนไทยและคนต่างชาติได้เป็นอย่างดี

เมื่อเดินออกมาอีกลักษณะก็จะถึง Contemporary Art ซึ่งเป็นอาคารชั้นเดียว มีห้องแสดงผลงาน 6 ห้อง วันที่เราไปนั้นเป็นช่วงที่ปิดทำการ แต่เจ้าหน้าที่ก็ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการช่วยประสานงานเพื่อให้พวกเราได้เข้าไปชมจนในที่สุดพวกเราก็ได้เข้าไปเยี่ยมชม Contemporary Art ของอิหร่าน ซึ่งผมคิดว่าคนที่อยู่ในวงการศิลปะอาจไม่เชื่อก็ได้ว่าอิหร่านจะมีสถานที่แสดงผลงานอย่างเป็นกิจจะลักษณะ และบริเวณโดยรอบอาคารก็จะมีผลงานประติมากรรมติดตั้งตลอดแนว ถึงแม้ว่าพวกเราจะได้ชมเพียงห้องเดียว แต่ก็สามารถจินตนาการได้ว่าอิหร่านให้ความสำคัญต่อศิลปะสมัยใหม่เป็นอย่างยิ่ง และโดยเฉพาะมุมหนังสือ และของที่ระลึกก็ไม่ธรรมดามีหนังสือศิลปะเล่มใหญ่ ๆ ปกแข็งใส่กล่องอย่างดีอยู่หลายเล่ม ผลงานต่าง ๆ ที่มีพิกัดเป็นผลงานของศิลปินอิหร่าน พร้อมด้วยโปสการ์ดภาพเขียนในลักษณะต่าง ๆ มากมาย ผมเองก็ซื้อมาหลายเล่ม มาถึงตรงนี้ก็ทำให้คิดถึงบ้านเรา จนถึงทุกวันนี้เราก็ยังไม่มีพิพิธภัณฑ์หรือหอศิลป์ที่สมบูรณ์กับเขาเลียที ที่มีอยู่ทุกวันนี้นั้นก็เป็นดีกเก่า ๆ ดึกหนึ่งที่ว่างอยู่ และเราก็มาปรับปรุงตกแต่งให้เป็นพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์

ในช่วงสุดท้ายก็ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาวอิหร่าน ซึ่งในช่วงนี้ ผศ.พลับพลึง คงชนะ ท่านได้อธิบายได้อย่างมีรสชาติ ทำให้เข้าใจและตระหนักถึงชนชาติที่มีประวัติศาสตร์เก่าแก่มาตั้งแต่สมัยเมโสโปเตเมีย ซึ่งทำให้เกิดการอยากรู้อยากเข้าใจที่จะต้องกลับมาทำการศึกษาหาความรู้ให้มากขึ้นในลำดับต่อไป

เข้าพบท่านทูตไทย ณ สถานทูตไทยในเตหะราน

สถานทูตไทยตั้งอยู่ในตัวเมืองเตหะราน รถนำพวกเราเข้าไปในถนนขนาดไม่กว้างนัก อยู่ห่างจากถนนใหญ่พอสมควร ตัวตึกเป็นอาคารโบราณสีเหลือง เจ้าหน้าที่พาพวกเราเข้าไปในห้องรับรอง ของท่านทูต บนฝาผนังด้านหลังโต๊ะทำงานของท่านทูตมีพระสาทิสลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ติดตั้งอยู่ เป็นภาพสีขาวดำ แต่เคลือบด้วยสีเหลืองในบางส่วน ทำให้บรรยากาศในขณะนั้นเหมือนเราอยู่เมืองไทย ท่านทูต ฯพณฯ ได้กล่าวต้อนรับพวกเราและพูดคุยกับอิหร่านที่มีมา ยาวนานถึงทุกวันนี้แล้ว เราควรที่จะประสานความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และก็เป็นโอกาสที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ซึ่งตรงกับจุดประสงค์ของทางสถานทูต จึงขอให้มีการประสานงานในเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับ ซึ่งทางรองฝ่ายวิชาการคือ รองศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย นิรัญทวี ได้สนทนารับทราบในการที่จะดำเนินการในโอกาสต่อไป

คารวะคณาจารย์ ณ เตหะราน UNIVERSITY

วันที่คณะของเรามาเยี่ยมเยือนมหาวิทยาลัยเตหะรานนั้น เป็นช่วงวันหยุด แต่ทางผู้บริหารก็จัดการต้อนรับเราเป็นอย่างดี คณะของเราได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นอาจารย์และผู้บริหาร กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มของคณะแพทย์ และคณะวิทยาศาสตร์ ก็ได้แยกย้ายไปตามความสนใจของแต่ละกลุ่ม การต้อนรับเป็นบรรยากาศการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันของนักวิชาการทั้ง 2 ประเทศ ทางเจ้าหน้าที่ได้จัดการต้อนรับพวกเราด้วยน้ำชาในแก้วกระจายสีทองเช่นเคย และตามด้วยผลไม้ 2-3 ชนิด แต่ที่พิเศษสุดคือแตงกวาสีเขียวเข้มขนาดพอเหมาะ ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกสำหรับสายตาของพวกเรา แต่ก็มีรสชาดกลมกล่อมดี จากนั้นผมได้

ขออนุญาตไปเยี่ยมชม VISUAL ARTS DEPARTMENTS ซึ่งตามโปรชัวร์ที่แจกมานั้นมีสาขาวิชาที่น่าสนใจอยู่มาก และมีหลายสาขาวิชาที่เหมือนกับคณะศิลปกรรมของเรา คือ

- PERFOMING ARTS, PERFOMING LITERATURE, ACTING, DIRECTING, STAGE DESIGN PUPPET THEATER
- MUSIC
- VISVAL ARTS : PAINTING, PHOTOGRAPHY, GRAPHIC DESIGN, INDUSTRIAL DESIGN, SCULPTURE AND ART STUDIES

ผมได้ขออนุญาตที่จะไปเยี่ยมชมอาคารสถานที่ แต่ทางผู้ประสานงานแจ้งว่าเป็นช่วงวันหยุด ผมจึงขอชมเพียงภายนอกก็จะจินตนาการได้ ทางผู้ประสานงานซึ่งเป็นฝ่ายกองวิเทศจึงได้พาไปชม เมื่อไปถึงบริเวณพื้นที่ของการเรียนการสอนทางศิลป บรรยากาศของคนที่เรียนศิลปะจะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน หรือเหมือน ๆ กัน ที่ไหน ๆ ก็จะเป็นลักษณะนี้ตั้งแต่สภาพของห้องเรียน ห้องปฏิบัติงานถึงแม้จะเป็นวันหยุดก็มีนักศึกษามาทำงาน และที่ผมได้สัมผัสนั้นนิสิตกำลังสร้างงานประติมากรรมอยู่ระหว่างขั้นตอนหล่อจากผลงานที่สร้างขึ้น เมื่อเดินขึ้นไปบนดึกก็ได้พูนนักศึกษาการแสดงกำลังซ้อมอยู่ ในขณะเดียวกันก็มีการเรียนการสอนกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. NASSER AGHAI ซึ่งทราบว่าเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงมาก การพบกันครั้งนี้ไม่ได้มีการนัดกันไว้ก่อน แต่ทางฝ่ายต้อนรับก็อเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้พบสนทนากันถึงแม้ว่าเราจะต่างสาขากันก็ตาม ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ไปเยี่ยมชมผลงานทางด้าน VISUAL ARTS แต่ก็ได้เห็นถึงบรรยากาศโดยรอบที่แสดงความโอ่อ่า รูปทรงของตัวตึกมีลักษณะเป็นอาคารรุ่นเก่าที่แสดงความโปร่งและเปิดกว้าง ซึ่งเหมาะมากสำหรับการเรียนศิลป นิสิตที่ได้พบมีลักษณะสุขุม เรียบร้อย และสะอาดสดใส

เยี่ยมบ้านอิหม่ามโคไมนี

คณะผู้ดูแลเราได้นำพวกเราเดินขึ้นจากพื้นล่าง ทางเดินมีลักษณะเป็นเขาดคเคี้ยวเหมือนตรอกซอกซอย เมื่อมาถึงบริเวณทางเข้าบ้านโคไมนี มีทหารตรวจตราเล็กน้อยก็สามารถเข้าได้ ก่อนจะถึงบ้านโคไมนีจะต้องผ่านสถานที่สำหรับสวด มีคนหมุ่นจำนวนมากพอสมควรนั่งกันเป็นกลุ่ม มีผู้นำในการสวด โดยชายหนุ่มจะใช้มือขวาตบไปที่หน้าอกด้านซ้ายพร้อมเปล่งเสียงตามกันเป็นจังหวะ ส่วนผู้หญิงที่แต่งกายด้วยชุดดำและมีผ้าคลุมศีรษะ ก็จะนั่งกันเป็นกลุ่มอยู่อีกส่วนหนึ่ง จะไม่มานั่งปะปนกันเป็นอันขาด จากนั้นเดินไปด้านหลังของสถานที่ดังกล่าวก็จะเป็นบ้านที่ท่านโคไมนีเคยพำนักอยู่ ซึ่งจะมีสะพานเชื่อมต่อจากอาคารที่สวดมนต์ถ้าเปิดประตูออกก็สามารถมองเห็นบ้านของท่านโคไมนีและก็เดินมาได้ด้วย บรรยากาศของบ้านเป็นเรือนยกพื้นชั้นเดียว มีกระจก บานใหญ่ 2 บาน กั้นไว้แต่สามารถมองเห็นภายในห้องได้ทั้งหมด ซึ่งจะประกอบด้วยโซฟา เครื่องใช้เล็กน้อย และภาพเขียนสีน้ำมัน 2 รูป เข้าใจว่าเป็นภาพที่จะได้ระลึกถึงท่านโคไมนี ภาพแรกเป็นภาพเหมือน Portrait ใช้โทนสีน้ำเงินในลักษณะของสีเอกราช ภาพที่ 2 เป็นภาพสุดยอดเหมือนจริงเป็นลักษณะ Photo Realism และในสถานที่ดังกล่าวก็ยังมี Gallery แสดงภาพเขียนของศิลปินอิหร่านอยู่ในสถานที่เดียวกันอีกด้วย ทางเจ้าหน้าที่ได้ให้เกียรติพิพากเราเป็นอย่างยิ่ง โดยเชิญให้ไปชั้นบนของอาคารที่ประกอบกิจทางศาสนา โดยได้นำหนังสือมาแจกแก่พวกเราเป็นจำนวนมาก

เยี่ยมชมพระราชวังชาร์

เมื่อรถบัสพาพวกเรามาถึงพระราชวังของชาร์ ก็ได้เห็นถึงความสดใสของต้นไม้สีเขียวที่ดงจะผ่านกาลเวลามาพอสมควรจึงมีลำต้นที่ใหญ่โตเช่นนี้ได้ สภาพโดยรวมของต้นไม้ ณ บริเวณพระราชวังชาร์ จึงเป็นมุมที่พิเศษกว่าสถานที่ต่าง ๆ ทางเข้าวังเป็นตัวตึกสถาปัตยกรรมที่แปลกตา แต่สะท้อนให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ในอดีตที่ผ่านมา เมื่อรถบัสพาพวกเรามาจอดที่หน้าอาคารแห่งหนึ่งที่ยังไม่ได้บูรณะ แต่ถ้าได้รับการบูรณะคงจะสวยงามเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นต้นไม้ที่สูงใหญ่โอบล้อมตัวอาคารไว้อย่างพอเหมาะ ใบไม้ที่ร่วงหล่นอยู่ตามพื้นโดยทั่วไป ให้ความรู้สึกโดดเดี่ยว หงอยเหงาและว้าเหว่ ประชาชนที่มาชมนั้นจะต้องเดินมาจากเนินเขาเพื่อมาชมพระราชวังฤดูร้อนเป็นตัวตึกสูง 2 ชั้น มีห้องใต้ดิน ภายในตกแต่งด้วยกระจกสีระยิบระยับ แต่ในบางห้องก็จะเน้นเป็นความเรียบง่าย ห้องที่สวยงามมาก คือ ห้องสีเทอคอย เป็นสีฟ้าผสมสีเขียว มีพื้นสีครีมผสมผสานกัน ด้านหน้าของอาคารจะมองเห็นภูเขาหินที่แห้งแล้งตัดกับต้นไม้ที่เขียวชุ่ม พร้อมด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่มีอายุหลายสิบปี มีให้เห็นอยู่ โดยทั่วไป

ด้านหน้าทางเข้าวังมีร้านขายของที่ระลึกและหนังสือศิลป ก่อนจะออกสู่บริเวณภายนอกมีพระราชวังอีกหนึ่งแห่งเป็นที่ประทับของเจ้าชายและเจ้าหญิงฟาราฯ มีห้องพระบรรทมห้องจัดเลี้ยงและเครื่องบรรณาการจากประเทศต่าง ๆ มาจัดแสดงอยู่ตามห้องต่าง ๆ โดยรอบ

Rama X Art Museum